SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld.. za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni" Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 248. **V Ljubljani,** v soboto 28. oktobra 1893. **Letnik XXI.**

P. n. gg. volilci kmečkih občin notranjskih!

Volilni možje raznih krajev postojinsko-logaškega okraja so mi ponudili kandidaturo za deželni zbor.

Zahvaljujoč se za ta izraz zaupanja, izjavljam, da jo sprejmem.

Moje dosedanje zasebno delovanje jasno kaže načela, katera zastopam in po katerih se bom ravnal tudi v javnem življenju kot poslanec, ako me izvolite.

Posebe povdarjam, da nikedar ne zapustim gesla, katero je prebudilo Slovence in katero edino jih bo privelo tudi do zmage: Vse za vero, dom cesarja!

Prvo vprašanje, s katerim se mora pečati poslanec notranjskih kmečkih občin, je gospodarsko vprašanje, v obče pa zmerno, previdno in pravično gospodarstvo z deželnim premoženjem, da se olajša težko davčno breme ubogemu kmetu. Temelj pa, brez katerega ni pravega napredka, ni prave sreče, je živa v dejanjih se kažoča verska zavest. Dolžnost poslančeva je, da te zavesti nikedar ne ruši, marveč da jo po svojih močeh krepí.

Teh dolžnostij svest prevzamem kandidaturo.

V Lahovem na Blokah,
dnè 22. oktobra 1893.

France Modic,
trgovec in posestnik.

Iz državnega zbora.

Na Dunaju 27. okt. 1893.

Političnі položaj.

Kakor vetrovi podé se govorica za govorico na političnem obnebju, ne da bi se dozdaj še pomiril ali zjasnil politični položaj. „W. Allg. Ztg." je v sredo zvečer poročala, da je grof Hohenwart poklican k cesarju v Budapešt, kar so nekateri listi včeraj ponavljali. Zopet nekateri pišejo, da vlada več ne misli na razpust državnega zbora, ampak da hoče skleniti sedanje zasedanje in sredi meseca decembra poslance sklicati k novemu zasedanju. To bi sicer vladi pomagalo iz zadreg, ali vse dosedanje delovanje državnega zbora bi bilo uničeno, ogromni in prevažni predlogi, s katerimi se leta in leta pečajo odseki, pa v zbornici še niso rešeni, bi padli v koš in ves dosedanji trud bi bil zastonj, ker bi se morali vnovič predložiti novi zbornici in v pretres izročiti novim odsekom.

Koliko je resnice nad vsemi temi govoricami, ni lahko uganiti; res je le to, da je bil grof Hohenwart včeraj na Dunaju in da ni bil šel v Budimpešto; dalje je pa tudi to istinito, da merodajni krogi zdaj resno mislijo na premembo ministerstva, in da se vse stranke strinjajo v sodbi, da ga ni moža, ki bi mogel v sedanjih razmerah prevzeti to nalogo, kakor grof Hohenwart, ki je naenkrat postal zaupni mož vseh strank in ki bi bil edini v stanu, tudi Mladočehe pritegniti k parlamentarni večini. Grofu Hohenwartu mora biti v veliko zadoščenje, da se mu po dolgoletnem parlamentarnem boju podvržejo levičarji, katerim je bil zmerom trn v peti in ki so od grofa Taaffeja kot glavni pogoj svoje trdne zveze ž njim in njegovo vlado zahtevali, da mora pretrgati vez z grofom Hohenwartom; v veliko zadoščenje mu mora biti, da ga razne stranke po svojih zaupnih možeh prosijo, prevzeti vladno krmilo, in na ta način potrjujejo, da je bila njegova politika edino prava in avstrijskim razmeram primerna. To je bil menda tudi glavni vzrok, da se je levica včeraj v izjemnem odseku tako mirno zadržala. Tudi ministerski predsednik grof Taaffe sam menda želi vladno krmilo izročiti drugim rokam; k temu ga ne silijo samo sedanje politične homatije, ampak še v veliko večji meri njegovo zdravje, ki je sicer malo bolje, kakor je bilo, a še zmerom tako slabo, da se mu bolehnost vidi na obrazu. Vendar pa ne mara nasledniku prepustiti vlade v sedanjih zmešnjavah, ampak želi kolikor mogoče vrediti in ščistiti politični položaj in se še le potem umakniti. Grof Hohenwart se dozdaj odločno brani ugoditi izraženim željam, češ, da je prestar za težko butaro, katero naj bi prevzel, ali morda se vendar le vda, kadar spreviđi, da to ni samo želja državnozborskih strank, ampak tudi volja cesarjeva; v odločilnih trenutkih je bil zmerom pripravljen, poslušati klic svojega cesarja in svoje moči žrtvovati blagru države in presvetle cesarske rodbine. V podučenih krogih se govori, da se ima politična štrena razmotati do 2. novembra. Državni zbor ima še jutri javno sejo, v ponedeljek 30. t. m. zboruje zopet izjemni odsek, prihodnja javna seja pa ima biti v petek 3. novembra. Ministerstvo ima dotlej malo počitka in dovolj časa za konečno odločitev.

Premememba volilnega reda.

Po obilnih govorih, ki smo jih dozdaj že slišali o premembi volilnega reda, je silno težko še kaj novega povedati in pripraviti poslušalce, da se zanimajo za govornika in njegove besede. Včeraj je govoril češki poslanec Kramař, ki je pikro kritikoval govor Javorskega in Plenerja, ter zahteval še veliko obširnejšo volilno pravico, kakor jo dovoljuje vladni predlog. Cilj in konec mladočeških prizadevanj je po njegovem zagotovilu demokratičen fede-

LISTEK

Pismo.

Gospod vrednik!

Po pravici Vam povém, da sem bil ta teden vseskozi zeló razburjen. Bal sem se namreč dogodkov, katere je napovedoval Vaš radikalni kolega z ozirom na notranjsko volitev z refrênom: „Vse pobijte, Gospod bo že spoznal svoje!" — Vedno sem pričakoval, kdaj da bomo čitali, koliko je ranjenih v tem kraju, koliko na drugem pobitih. Pač je res Vaš kolega s svojo gorjačasto pisavo vnemal Notranjce za omenjeno narodno-napredno taktiko, pa kakor se kaže, njegova beseda ne velja več toliko na Krasu, kakor nekdaj. Notranjci so preveč zavedni, da bi se menili za njegovo beganje.

V takih okolnostih veste lahko sami, da se nisem mogel dosti brigati, recimo, za ljubljanske prižigalce, ki so minolo sredo polni luni na čast v najjasnejši noči prižigali mestne svetilnice. Ni me zanimalo, kako da so po „Narodovi" trditvi vsi Dolenjci vneti za poroštvo, katero nosi dežela Kranjska za dolenjsko železnico, ter da bodo tembolj veseli, kolikor več bo dežela plačevala; tudi se nisem mnogo menil za topove, katere je „Narod" s pomočjo takrat dvakrat „Amerikanskega Slovenca" spuščal na Vas, ki pa so tako brez pomena, ker so krogle na potu čez „lužo", padle v vodo; tudi me niso brigali Vaši slavospevi o dr. Ferjančiča politični doslednosti in načelnosti, ki je bajè posebno dobro znana tam po Vipavskem.

Vso mojo pozornost pa so si prisvojili pripravljalni dogodki za notranjsko deželnozborsko volitev. — Nekaj takih bolj zanimivih dogodkov sem poizvedel ter Vam jih tukaj podajam v blagohotno porabo.

Na več krajih so mislili župani, — čudno, da le narodno-napredni, — da so volitve volilnih môž zato razpisane, da župan skriva dan in uro teh volitev pred volilci, kateri so mogli le po posebnem trudu poizvedeti, kdaj da se vršé.

V nekem kraju pripeljal je košati mojster kar dvanajst „jogrov" seboj, ki so „v žlahti" z mojstrom, in so morali zato sevéda tudi „žlahto" voliti, potem smeli so se še le vrniti v — graben. Prav res, le za v jarek so taki „beli sužnji"!

Posebno zanimiva je bila volitev volilnih môž nekje drugod. Prišlo je ob določeni uri nekaj volilcev. Oče župan, ki se je držal praktičnega gêsla Švicarjev: „Point d' argent, — Point de Suisses!", vstal je ter nagovoril dične svoje občane, rekoč: „Možje bratje! Treba bo jednemu izmed nas iti v Postojino volit poslanca. Kakor pa veste, taka pot velja denar. Zato Vam povém, da jaz grem le tedaj v Postojino, ako mi daste pet goldinarjev za pot." — Možje so bili v zadregi, glasove svoje bi bili očetu županu radi oddali, a petaka z glasovi zdelo se jim je škoda. V tej zadregi pa jih reši gosposkonežni Samarijan ter se jim ponudi, da če ni drugače, gre on tudi zastonj v Postojino. In burno so zbrani možje pozdravili ta predlog, ker se je iz njega odsevala taka nesebičnost in tolika požrtvovalnost za sveto stvar.

Bil je vtisek tega govora tako velikansk, da se sme primerjati vtisu, ki ga je napravil grof Hohenwart s svojim govorom o volilni reformi.

Predlog je bil sevéda soglasno vsprejet, le oče župan so mrmrali sami seboj: „Kaj pa je tebe treba bilo?" Ako še pristavim, da je v tej sednici taborila sama narodno-napredna gospôda, povedal sem vse o dogodku, ki bo brez dvojbe velikega pomena za našo notranjo politiko.

Trnovo, kraj nesrečnega imena, tako je najbrž moral tožiti gospod, ki je tam nekje vodil volitev, pa jo je zavodil. Morali so priti popravljati za njim. On pa se je sedaj zaglobil v paragraf, ki govori o netočnosti zakonitih določil, katere njemu primerno Anglež tako značilno imenuje: „glorious uncertainty of the law". O tem vprašanju smemo od tega veščaka pričakovati epohalnega dela.

Na mnogih krajih treba je bilo občudovati vstrajnost volilcev. Tako se mi je sporočilo, da je

ralizem; to je njih vera in njih upanje. Kramař je sicer spreten govornik, ali včeraj ni imel dosti poslušalcev. Pač pa se je posrečilo štajerskemu deželnemu glavarju grofu Wurmbrandu s svojim govorom vzbujati pazljivost vseh poslancev, kar jih je bilo v zbornici.

Grof Wurmbrand se je toplo potezal za kmečki stan. Prav dobro je socijalno-demokratičnim voditeljem pod nos drobil, da nimajo prav, če v eno mero govore od ljudstva pa pod izrazom „ljudstvo“ umé samo tovarniške delavce; ti so le en del ljudstva, veliko večji del in v prvem pomenu ljudstvo so kmečki prebivalci, katerih je 72 odstotkov vsega prebivalstva. To ljudstvo pa ne želi novih volitev; še neposredne volitve, katere se govorniku prav primerne in opravičene zdé, na kmetih nimajo dosti prijateljev. Ljudstvo, na katero se toraj zmerom sklicujejo, ne želi občnih volitev, vsaj njegovo (štajersko) ljudstvo ne; kmet ne umé, kako bi bile občne volitve koristne za ohranitev kmečkega stanu; bolj prav bi bilo reči: za uničenje kmečkega stanu. Socijalni demokrati naravnost pravijo, da hočejo uničiti sedanje družbine razmere, kmet pa tega ne namerava; on hoče imeti svoje zastopnike, pa le zato, da varujejo njegove kmečke koristi. Dalje govornik pojasnuje, da so kmetje veliko na slabejem, kakor tovarniški delavci, katerih žene in otroci dobé podporo, ako se očetu primeri nesreča; kmečki delavci so pa navezani na milosrčnost kmečkih posestnikov, ki res tudi za nje skrbe na čudovit lep način. Ta socijalizem stoji na krščanski podlagi in je v resnici čudovit! Ali naj se ta krščanski socijalizem nadomestuje z njim, kakoršnega nam obeta prememba volilnega reda? Dalje opozarja grof Wurmbrand, da ta predlog obseza premembo državno-temeljnih zakonov in da bi mogel obveljati le z dvema tretinjama glasov. Ako se pa sprejme le z navadno večino, bi bil to nekak prikrit „Statsstreich“.

Tretji govornik je bil moravsko-češki poslanec Fanderlik, ki je z izgledi iz svoje dežele dokazoval, da si je liberalna vlada osnovala sedanji volilni red samo v ta namen, da dobi večino v državnem zboru. Na Moravskem ni prav 700 000 Nemcev, pa 1,600.000 Čehov, vendar imajo prvi vsled sedanjega volilnega reda z velikimi posestniki vred 21 državnih poslancev, češka večina pa samo 11. Iz tega sledi, da je treba temeljito spremeniti volilni red, ki je silno neugoden za slovansko prebivalstvo.

Nemški nacijonalec Prade je našteval pomislike zoper vladni volilni predlog, vendar pa je zagotavljal, da on in tovariši njegovi brez pomislika glasujejo zanj, ako se Galicija z Bukovino in Dalmacijo izločita iz dosedanje državnozborske zveze.

V današnji seji bil je najprej sprejet nujni predlog budg. odseka o vravnavi zemljiščno-odveznega dolga v Bukovini, potem se je nadaljevala razprava o premembi volilnega reda.

Prvi govornik je bil dr. Pattai, ki je v smislu Hohenwartovega govora in naših slovenskih poslancev sicer dokazoval potrebo, da se volilna pravica razširi, ali ob jednem svaril, da bi se razširila na škodo sedanjih volilcev. Po njegovem mnenju naj se vpeljejo neposredne občne volitve, ali ob jednem naj se nekak popravek išče v združni organizaciji.

Razven njega govorili so danes še Peška, Křepek, Romanczuk in Bauer, potem je predsednik ob 3/4 4. uri sklenil današnjo sejo in prihodnjo sejo napovedal jutri.

V današnji seji izročil je poslanec dr. Gregorec interpelacijo, v kateri justičnega ministra vprašuje, ali vé, kako surovo avskultant Glas v Celju postopa s slovenskimi strankami.

Izjemni odsek

imel je včeraj prvo sejo, pri kateri se je pokazalo, kako nepremišljeno so ravnali levičarji, ko so oni dan glasovali za javnost odsekovo. Ministerski predsednik je namreč povdarjal, da izroči odseku ves materijal, iz katerega se ima zbornica prepričati, ali so izjemne odredbe za Prago in okolico njegovo opravičene ali ne. Ali po njegovem mnenju so nekatere reči take, da se v monarhični državi ne morejo spraviti v javnost, zato bi bilo prav, da odsek sklene tajnost nekaterih sej, v katerih naj odsek sam razsoja, kaj je za javnost in kaj naj se obravnava tajno.

Proti tajnosti so govorili Herold, Pacak in Bareuther, za tajnost pa Pininski in Coronini Franc. Pri glasovanju je bila tajnost sprejeta z 18 glasovi proti 5; gori omenjenim trem poslancem sta se namreč pridružila še jugoslovanska zastopnika grof Coronini Alfred in dr. Klaić. Po nasvetu Jaworskega bilo je dalje s 16 glasovi proti 7 sklenjeno, da se takoj prične tajna seja, v kateri naj vlada odseku predloži dotična pisma, katera naj se po njenem mnenju razpravljajo javno in katera tajno. Poslušalci, katerih je bilo veliko prišlo k prvi seji, morali so vsled tega sklepa oditi iz dvorane.

Ker so levičarji v odseku jednoglasno sprejeli tajnost nekaterih razprav, sodijo nekateri poslanci, da bodo v odseku in javni seji glasovali za izjemne odredbe.

Prihodnja odsekova seja še ni določena, ker ima zbornica do Vseh Svetih z volilno reformo dovolj opraviti, na vsak način pa večina poslancev želi, da naj se izjemne odredbe v zbornici prej razpravljajo, kakor deželnobrambovski zakon, ker je v odseku že rešen in se še te dni razdeli poslancem.

Pohod banov v Djakovem in imenovanje zagrebškega nadškofa.

Iz Zagreba, 25. oktobra.

Te dni se je predstavila banu deputacija one duhovne skupščine, ki je nedavno v Zagrebu sklenila upotrebiti vsa sredstva, da se čim prej imenuje zagrebški nadškof. V prvi vrsti je bilo seveda potrebno, da dotična deputacija zvé, kaj misli o tej zadevi deželni poglavar. Nič novega niso zvedeli člani deputacije. Stereotipno se glasé odgovori v tem pogledu z banske stolice. Ban želi imeti za nadškofa Hrvata in eden je bil že predložen in bi bil tudi že potrjen, da se ni v te zadeve vmešal neki tretji, ki je to imenovanje preprečil. Kdo je ta tretji, ki je pomešal banove osnove? Nedvojbeno se misli tukaj na škofa Strossmayerja, ki je izposloval, da ni bil imenovan kanonik Vučetić. Zakaj se pa ni od tega časa predložil drugi kandidat, saj jih je gotovo med hrvatskimi duhovniki najti sposobnih za to mesto? Gotovo v Djakovem ne bodo protivni, če se postavi za kandidata vreden duhovnik, kakoršnega potrebuje dandanes zagrebška nadškofijska stolica.

Ali po našem mnenju se v te zadeve meša še neki drugi, ki nasprotuje onemu, kar se zahteva v Djakovem in Rimu. Hrvatski ban ta vpliv ogerske vlade zanikuje, tako se je vsaj izrazil nasproti vredniku „Agramer Tagblatta“, da ima o imenovanju zagrebškega nadškofa samo on odločevati, ne pa ogerska vlada. Tem čudneje je, da se to vprašanje še zdaj ni rešilo. Nam se pa zdi čisto verjetno, da imajo Mažari pri tem vprašanju velik vpliv, če tudi jim le-ta po našem ustavu ne pripada, in to je tudi pravi razlog, da še dandanes ni stolica popolnjena. Vsi smo pričakovali, da se morda ta zadeva razjasni pri zadnjem pohodu banovem v Djakovem. Razne kombinacije so se plele o tem pohodu, a banov odgovor pa zanikuje vse, kar se je o tem pisalo. Njegov pohod ni bil nič druzega, nego uljudnost. Niti se je tukaj razpravljalo o politiki, niti o nadškofu zagrebškem, nego se je izkazala velikemu škofu, mecenu hrvatskega naroda, čast, katero je zaslužil.

Je-li to verjetno? Gotovo ne. Saj se zdaj spominjajo že kandidati za zagrebško nadškofijsko stolico duhovniki, ki so s škofom Strossmayerjem v najbližji dotiki. Tako se ban ni izjavil proti kandidaturi senjskega škofa dr. Posilovića, ko je bil vprašan, je-li je zares tudi le-ta škof v kombinaciji. In vendar je škof dr. Posilović privrženec Strossmayerjev. Ban se je sicer izjavil, da ima še tudi dva druga vredna kandidata, ali da jih noče imenovati, ker bi se moglo zopet tako zgoditi, kakor s prvim kandidatom, ko se je zvedelo za njegovo ime pred imenovanjem njegovim. Pohod v Djakovem je po našem mnenju vendar-le prebil led v tej zadevi, kajti če se škof dr. Posilović ne odbija kot kandidat za nadškofovsko mesto, potem se gotovo ne sodi več v področju banskem tako, kakor je bilo do nedavnej. Od tega časa se tudi po mažarskih časopisih popolnoma molči o zagrebškem nadškofu, bržkone so Mažari uvideli, da se tukaj vendar-le ne bodo vršili njihovi zahtevi, nego da je neka višja moč, ki gleda, da se Hrvatom ne zgodi krivica. Nadejamo se, da se bode to vprašanje rešilo srečno za Hrvate, a v prvem redu se imamo zahvaliti škofu Strossmayerju, ki je znal s svojim modrim in treznim ravnanjem preprečiti, da so se odstranile v tem pogledu vse zapreke. Če tudi morda ne bode vse tako izpalo, kakor se je s početka mislilo, ali Hrvati dobodo vendar-le svojega rojaka

---

bil učitelj Zarnik vstrajen ves čas na volišču, dasi je bil takrat šolski dan, stoječ na braniku radikalne stranke. Najbrž, da dobi zato kako odlikovanje iz „Narodne Tiskarne“, katerega bi se tudi v svoji skromnosti gotovo ne branil.

Drugod zopet je pohvale vredna številna udeležba. V neki občini prišlo jih je toliko skupaj, da jih župan ni mogel vseh spraviti pod svoje očetovske peruti, da se je volitev zato morala vršiti na prostem. No, to pa je bilo, kakor voda na mlin, imenovanemu županu. Kajti ta mož je bolehen, tako bolehen, da si ob nedeljah niti v cerkev ne upa, češ, da mu cerkveni sopar škoduje, in zato rajši ostane zunaj cerkve, ali pa domá.

Kaj bi še le bilo, ko bi se bile cele vrste volilcev gnjetle v tesni županijski sobi, gotovo bi bil obnemogel od sopara in pal v omedlevico, zlasti ako bi ne bil izvoljen za volilnega moža. Zunaj na prostem pa veje tako čist vzduh, tako lagodno se občuje z volilci, tako fino se prime ta in oni pod pazduho ter se odpelje v bližnjo krčmo, kjer se namesto glasov oddaja sladka vinska kapljica.

Jsko nelaskavo, gospod vrednik, ste se nedavno izrazili o „advokatsko-notarski stranki“. Zadeli ste s tem v sršenovo gnjezdo. Očitajo Vam, da ni lepo hujskati stan zoper stan. Pozabili so sevéda reveži, da ste se Vi tega od njih naučili. Zakaj vsa gonja, ki se leta in leta uprizarja, nima druzega namena, nego boj zoper duhovniški stan.

Toda o tem se le Vi sami zmenite s svojimi soperniki. Jaz moram le reči, da nekateri gospodje one advokatsko-notarske stranke ne zaslužijo tega očitanja. So namreč jako fini in taktni gospodje, ki vzlasti nekaj časa pred volitvami nad vse prijazno občujejo z učitelji in ob volitvah celó s kmeti, katere vodijo kar sami v gostilne in ondi zánje celó plačujejo.

Da, gospod vrednik, v tem oziru bi Vam vedel še marsikaj bolj natančnega povedati notar gospod Janko Rahne, katerega so tudi imenovali kot kandidata za to volitev, a sevéda le toliko časa, dokler ni bila volitev razpisana; potem pa je zapihala sapa sèm od Postojine, in o kandidaturi gospoda Rahne-ta ni ne duha, ne sluha.

Škoda! Imenovani gospod je tako fin mož, da bi tudi g. Kersnik, h kateremu je hodil v šolo, imel veselje ž njim v deželnem zboru.

Ker sem že pri poslancu Kersniku, sevéda ni daleč od njega poslanec Šuklje, zlasti kadar zboruje deželni zbor. O poslancu Šukljeju, ki je za narodne naprednjake tako zapeljivo v Novem Mestu udarjal na radikalne strune, še niste sporočili, kako radikalno da se je vedel dné 17. oktobra, ko so namreč češki poslanci pestili predsednika, zakaj se ne beležijo nenemški stavljene resolucije ali govori v zapisnik državnozborskih sej. V tem oziru je stavil dr. Engel svoj predlog. In za ta „angeljski“ predlog glasovali so Čehi, Hrvatje in nekateri Slovenci; proti predlogu Nemci, Poljaki, in — kakor piše „Naša Sloga“ — „pače Slovenac profesor Šuklje!!“

Značilno je, da „Narod“, ki se toliko bori za slovansko narodnost, ničesar o tem ne vé. Stavim, ko bi bil poslanec Klun ali Povše kaj takega storil, da bi bil „Narod“ prinesel celo telegrafično poročilo, a sedaj je prevzel vlogo zalizanega polža. Tako delajo tisti, ki proti Vam pišejo članke z naslovi: „Resnice se bojé!“.

K sklepu današnjega pisma bi Vas, gospod vrednik, še opozoril, da bodite v svojih polemikah fini in elegantni, kakor je Vaš radikalni kolega. V ta namen Vam za vodilo podám šopek — kakor pri slavnostnih sprejemih obligatna deklica — cvetličnih izrazov, ki so zrasli na radikalni poljani, in sicer v jednem samem članku glasila, ki uprav v istem članku s ponosom poudarja, da je glasilo vse posvetne inteligence.

Nazivljajoč Vas: „ljubljanska pozavna“, potresa vam na pot nastopno cvetličje radikalne slovenske inteligencije: „Klerikalni fanatiki, gospodje kratke pameti, z navadno perfidnostjo, herostratična agitacija notranjske duhovščine, klerikalni noj, usiljeni novodobni aposteljni, ki zavijajo in falzifikujejo res-

za nadškofa zagrebškega. Morda je v zvezi s tem imenovanjem tudi potovanje nadškofa sarajevskega dr. Stadlerja, ki se je te dni podal skozi Zagreb v Rim.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Sklep državnega zbora. Tisti, ki se bojé volilne reforme, priporočajo grofu Taaffeju, da naj zaključi državni zbor. S tem se uničijo vsa dosedanja nedovršena dela. Volilna reforma bi s tem zginila, ako jo vlada z nova ne predloži v državnemu zboru. Ta nasvet je pač precej čuden. V Avstriji ni navadno slednje leto zaključiti državnega zbora. Če bi se sedaj nakrat zaključil, bi to vsekako vzbudilo veliko presenečenje in bi se moralo misliti, da je to storila vlada le iz strahu pred nasprotnimi strankami. Sicer je pa treba pomisliti, da je s tem silno mnogo dela uničenega. Vse, kar so storili permanentni davčni in kazenski odsek, vse bi bilo zastonj. Koliko denarja so že stala vsa ta dela in vendar nekateri listi priporočajo, da bi se vse to uničilo, da se le preko volilne reforme preide na dnevni red. Če grof Taaffe misli popustiti volilno reformo, to tudi stori lahko na drugi način. Dogovori se z vodjami večjih strank in načelništvom državnega zbora, da se stvar zavleče, pa bodo v odseku tako dolgo mrcvarili, da državnemu zboru volilna doba poteče. Na ta način se je že pokopalo več predlog, mej drugim načrt kazenskega zakona že večkrat. V tem slučaju je pa stvar še posebno lahka. Dotični odsek lahko zahteva teh in onih statističnih podatkov in vlada lahko z nabiranjem gradiva stvar zavleče, kakor ji drago. Vsak nasvet je pač odveč, ker Taaffeju ne manjka potov, da se izmota iz sedanjega položaja, če hoče popustiti volilno predlogo. Vprašanje je sedaj jedino, če vlada hoče odstopiti od volilne reforme ali ne, kako odstopiti, zato pač ni treba liberalnim listom imeti nobene skrbi.

Izjemne naredbe in volilna reforma. Nekatere stranke našega državnega zbora le preočitno kažejo, da so jim le strankarski interesi na srcu. Sedaj, ko je vlada predložila volilno reformo, so nakrat začele se upirati izjemnim naredbam na Češkem. To postopanje je naravnost neopravičljivo. Pri izjemnih naredbah gre le za to, če je stanje na Češkem res bilo tako, da se z navadnimi sredstvi ni več vladati moglo, če je vlada predložila kako volilno reformo, na to se poslanci ne bi imeli pri tem najmanj ozirati, in če se ozirajo, je to le dokaz, da sedanje stranke ne razumejo prav svoje naloge in je zatorej potrebno, kako prenoviti zbornico z umno volilno reformo. Sicer je pa tako postopanje levičarjev umljivo. Mislijo si, pri razpravi o volilni reformi je večina vsekako še precej negotova, ker bodo vlado podpirale vse manjše frakcije, drugače je pa pri izjemnem stanju, tukaj Mladočehi vsekako morajo glasovati proti vladi in krščanski socijalisti tudi niso za izjemne naredbe. Tako postopanje pač dokazuje, da nasprotniki volilne reforme nimajo dovolj tehtnih argumentov proti vladni predlogi, da bi upali ž njimi zmagati, kadar stvar pride na dnevni red. Skrb za srednje stanove se tako čudno sliši iz levičarskih ust, da se marsikomu skoro vsili smehljaj. Mari srednji stanovi niso najbolj trpeli pod liberalno vlado. Sploh jih je veliko, ki so prepričani, da srednjim stanovom preti dosti večja nevarnost od židovskega kapitalizma, kakor od nižjih slojev prebivalstva.

Gališka kmetska stranka začenja agitacijo za razširjenje volilne pravice. Ta stranka precej pridobi, ako se razširi volilna pravica. Sedanji člani poljskega kluba seveda niso zadovoljni, da bi se kmetska stranka okrepila. V Galiciji volijo kmetske občine jako veliko poslancev, zato bode pa v tej deželi veliko prememb, če se pomnoži število volilcev v kmetski skupini.

Hohenwart in Plener. Hohenwart je postal jako čislana oseba v liberalnem taboru. Tako vé neki dunajski list povedati, da sta dne 25. t. m. mej sejo Plener in Hohenwart imela dolg pogovor. Kdo je druzega poiskal, ne vemo, „Vaterland“ sodi, da Plener. V levičarskih listih se razširja novica, da grof Hohenwart zopet postane ministerski predsednik in dajo razumeti, da bi ne bili ž njim baš nezadovoljni. Tudi se mnogo piše o mogočnosti nove večine iz levičarjev, konservativcev in Poljakov. Mi od take večine, ko bi se osnovala, pač ničesa dobrega ne pričakujemo in že danes izražamo bojazen, da se bodo konservativci kesali, če pojdejo predaleč za liberalce v ogenj.

Politična posest. Sedanja vladna borba z levičarji in Poljaki ima že to dobro posledico, da so vladni listi prišli do prepričanja, da se politična posest raznih strank ne vjema z posestjo dotičnih narodnostij. Le predolgo vladni krogi tega niso hoteli vedeti. Mi le želimo, da bi to spoznanje se v vladnih krogih ne razširilo in utrdilo samo, temveč da bi iz tega spoznanja izvajali tudi potrebne posledice. Kako bi se vse premenilo potem v Istri in pa na Koroškem!

General Gurko je baje nevarno zbolel. Ruskim listom se je strogo prepovedalo poročati o tej bolezni. Gurko se je odlikoval v vojski s Turki in se je občno mislilo, da bode glavni poveljnik v vojski, ki bi jo Rusija imela z zapadom. Gurko ni bil naklonjen Poljakom in se še skoro nikdar ni tako porusovalo na Poljskem, kakor pod njegovim generalnim guvernerstvom.

Danjska druga zbornica, v kateri imajo večino kmetski radikalci, je sklenila, da se morajo najpoprej izvršiti vse tiste točke njenega programa, ki se tičejo kmetijstva. Ker je ta program jako radikalen, se mu upirata vlada in pa prva zbornica. Kmetski zastopniki pa baje mislijo z vso močjo siliti, da se njih želje izpolnijo. Začne se torej hud boj mej parlamentom in vlado, kakeršen je bil na Danjskem že več let pod Estrupovim ministerstvom. Seveda ni gotovo, da bi sedanja vlada zares hotela tako z nogami teptati ustavne naredbe, kakor jih je Estrupova, ki je vladala samo s provizoričnimi budgeti, ker definitivnega budgeta državni zbor nikdar dovolil ni, začasni budget pa zadošča le privolitev prve zbornice.

Razgled po slovanskem svetu.

O. Lovro Mihačevič.

Že zadnjič smo poročali, da se je o. Lovro Mihačević, odlikovan od cesarja z viteškim redom Franca Josipa I. vrnil iz Albanije v Bosno ter da je postal gvardijan samostana kreševskega. O. Lovro po vsej pravici lahko imenujemo očeta albanskega naroda. Leta 1831 je namreč propala „država redovnikov“ frančiškanov v Albaniji vsled neprijetnih okolnostij. Ljudstvo je bilo dolgo časa zapuščeno, zanemarjeno, ker ni imelo dušnih pastirjev. Toda „vsaka sila do vremena“. Tri bosanski frančiškani, imenoma oo. Petar Pinotić, Mato Radoš in Jako Jakovljević so se napotili v Albanijo in prevzeli težko nalogo, dvigniti in okrepiti zapuščeni albanski narod materijalno, kulturno in moralno. Ko so ti pomrli, prišel je albanski misijon v last laškim frančiškanom; njihovi napori niso baš obilnega sadu prinašali, ker niso poznavali jezika in običajev tega naroda. Zato so se zopet bosanski redovniki prijeli dela. Prosili so generala frančiškanskega reda, da bi smeli v Albaniji otvoriti zavod („Probaudat“), v katerem bi se mladina poučevala v nižjegimnazijskih predmetih in po dovršenih naukih vzprejela v novicijat. General je dovolil in „Probaudat“ se je odprl v mestu Trošanu, nedaleč od Skadra. Sprva je bilo v zavodu, katerega je vzdržavala avstrijska vlada, samo 12 mladeničev. Število gojencev pa je naraščalo od leta do leta, ko je tja prišel o. Lovro kot lektor. V sedmih mesecih se je temeljito priučil albanskemu jeziku, v katerem je razširjal Kristovo kraljestvo z velikim vspehom. Čez malo časa je postal gvardijan in naposled župnik v Trošanu.

Z istim navdušenjem poprijeli so se dela tudi novodošli redovniki iz Bosne. Popravili so samostan, sezidali novo cerkev, nakupili pašnikov ter jih zasadili z oljkami in vinsko trto. Po desetletnem znojnem delu poklical je red o. Lovro v Kreševo, kjer je rojen, za gvardijana. Narod ga pa ne bode pozabil; ko se je ločil, rosilo se je vsako oko. Množica naroda ga je spremila do morskega pristanišča sv. Ivana, kjer se mu je zahvalila za toliko skazanih uslug, ljubezni in požrtvovalnosti in vzela skoro da za vselej od njega slovó.

Cerkveni letopis.

Škofovo obiskanje in birmovanje v Trnovem pri Il. Bistrici.

Nedelja in ponedeljek dne 15. in 16. oktobra sta bila za trnovske farane dneva veselja, ker imeli smo v svoji sredi prevzvišenega nadpastirja, našega ljubljenega knezoškofa. Željno smo jih pričakovali, in ko je bilo prošlo nedeljo z lece oznanjeno, da

---

nico, izgovarjajoč se s prozorno hinavščino, perfidno sumničenje, Mahničevi janičari, ki lažnjivo trdé in hinavski vzdihujejo, nepoštena stranka, jezuitski internacijonalizem, mladoletni kapelani v gorkem gnezdu, najpodlejša politika, grdo zavijanje resnice in privatnih zadev, umazana reklama, zlorabljenje duhovskega ugleda, nepošteni politični nameni, rakrana na političnem telesu, ki se ne dá prikriti s prozornimi capami verskega fanatizma . . .“

Dovolj, gospod vrednik, kaj ne da, že vidim, da Vas omamlja blagodejni vonj teh dišečih cvetlic, nabranih na jedni sami vejici radikalnega drevesa. Koliko jednakega cvetja vonja še le na vsem drevesu! In kakšen bo še le sad! Res lep prognostikon za kulturni napredek našega naroda! — Toda kaj! Vsaj je vrhunec narodnjaškega rodoljubja vsklik: „Živio! Slava! Pijmo ga, dokler živimo! Živela domovina-a-a!“ O—v.

Sekelji.

(Rodoslovna in životopisna razprava.)

(Dalje.)

Vidoč, da Slov. Bistrice ne bode tako lahko in hitro v oblast dobil, poslal je sina svoje sestre, — sein schwester suhn Zächél — pravi stara celjska kronika, — namreč Janeza Sekelja, s tisoč konjiki čez Konjice proti Celju, a Friderik in Ulrih Celjski sta ga s svojimi ljudmi zastavila. Zato se je, zapalivši nekatere vasi v celjski okolici, vrnil k glavni armadi, ki je še vedno pred Slov. Bistrico prežala. Ko pa je Hunyadi slišal, da se deželna bramba bliža, je sklenil z Vitovcem dvodnevno premirje ter se je naglo k Dravi podal.

Višje Vurberga je s svojimi trumami prebrodil Dravo, v kateri jih je mnogo utonilo. Napadel je je sicer grad, a ker se ga ni mogel polastiti, obrnil se je proti Ptuju. Pa tam je našel že pogumnega Vitovca, ki je mestu bil na pomoč prihitel. Zato so se Ogri pleneč in požigajoč pomaknili v Medjimurje in od tam čez Koprivnico naprej, njim za petami pa hrabri Vitovec. [1])

Dné 5. junija leta 1446 za gubernatorja s kraljevsko najvišjo vojvodsko oblastjo izbran, postavil je Ivan Hunyadi svojega sestriča, mladega Janeza Sekelja, za bana Hrvatom v Slavoniji. [2]) Z veliko radostjo ga je ljudstvo sprejelo, kajti bil je zal in čvrst junak. Pa le kratek čas je mladi ban posloval, kajti že čez dve leti je na bojišču končal nadepolno življenje. Zgodilo se je to dné 19. okt. leta 1448 na slovitem Kosovem polju, kjer je turški sultan Murad II. potolkel Hunyadovo armado, kar je večinoma zakrivil predrzni pogum slavonskega bana Janeza Sekelja.

Prvi dan ostali so Ogri zmagovalci, in najbrž bi kljubu temu, da je njihova armada v primeru s turško bila vsekako le majhna, zmagali tudi drugi dan. Ivan Hunyadi, izkušen vojskovodja, je namreč namerjaval med tem, ko bode Janez Sekelj, ban slavonski, kot poveljnik težkih konjikov in oddelka srednje armade, obstoječe iz nemških in čeških strelcev, s svojimi krdeli vznemirjal prednjo stran janičarjev, z vso sile bojnih kol udariti na turško glavno armado in jo razpršiti, potem pa z združenimi močmi uničiti sovražnika.

Pa Sekelj je, ne zmenivši se za dano naročilo, bojaželjen planil nad janičarje, ki so se na videz podali v beg, potem pa ga od vseh stranij obdali in posekali.

Ko so Vlahi videli, da je padel njih poveljnik, so se udali Turkom. Hunyadi se je sicer še precèj časa branil, a slednjič, ko so bili padli njegovi najizvrstnejši poveljniki, moral se je umakniti in bežati, da si je življenje otel. [3])

Na krvavem bojišču je obležalo 40.000 Turkov, kristijanov pa do 20.000. V narodnih pesmih se z

---

[1]) Krones, „Die Freien von Saneck“, II., 103—106; Muchar, Gesch. Steierm., VII., 332 in 333, in J. Orožen, Celjska kronika, 70.

[2]) Smičiklas, „Povest hrvatska“, I., 593.

[3]) Meynert, Gesch. Oesterr., IV., 502 in 503, Caesar, Annales ducatus Styriae, III., 435.

je njih prihod določen na omenjeni dan, so bili ljudje zadovoljni in veseli. Na štirih krajih so bile vsajene smreke, in napisi so proslavljali in pozdravljali prihod prevzvišenega gospoda, kateri so se med slovesnim zvonenjem in streljanjem pripeljali do znožja cerkvenega griča. Tu so jih čakale samostanske šolarice, in od tu do farne cerkve so bili ob potu razvrsteni šolarji štirirazrednice s svojo zastavo, na čelu jim gospoda učitelja in učiteljici, ki so spoštljivo pozdravili prevzvišenega gospoda knezoškofa.

V lepo razsvitljeni cerkvi se je bilo zbralo mnogo ljudstva, in po blagoslovu s presvetim Rešnjim Telesom so se podali gosp. knezoškof v župnijski dvorec. Drugi dan je bila cerkev prenapolnjena in krog cerkve je bilo skoraj ravno toliko ljudij, ki ni niso mogli v cerkev, katera je za tako veliko duhovnijo mnogo pretesna, posebno v tako imenitnih svečanostih. Po sv. maši so knezoškof v dolgem, prelepem govoru zbranemu ljudstvu na srcé pokladali zlate nauke, katere je ono z največjo pazljivostjo poslušalo. Dasiravno je bila po cerkvi velika gnječa, vendar je bilo vse mirno, vse tiho, nihče se ni ganil, nihče zakašljal, vse oči so bile vedno obrnjene v prevzvišenega govornika. Škofove besede so si ljudje globoko v srca zapisali, in jih ne bodo pozabili.

Sledilo je potem birmovanje in ko je bilo to dovršeno, so šli Njih prevzvišenost z duhovniki v sprevodu po pokopališču ter so opravili molitve za naše drage ranjke. Ljudstvo je bilo ginjeno in marsikdo je rekel: „Glejte, tudi naših ranjkih niso knezoškof pozabili.“ Po 1. uri popoldne je bilo dovršeno sv. opravilo.

Po kratkem oddihu so se prevzvišeni gospod odpeljali v Harije ter so prebivalce harijske duhovnije veselo iznenadili. Ko so si tam ogledali prijazno cerkev in duhovnijsko hišo, so se vrnili na zvečer v Trnovo in se podali naravnost v zavod naših ubogih šolskih sester „de Notre Dame“. Ko so tu v lepo ozaljšani kapeli počastili presv. Rešnje Telo, so jih peljale častite sestre v okinčano obednico, kjer so bile gojenke zbrane. Tu jih je prva ponižno pozdravila neka gorenjska deklica v lepem govoru, v katerem se je spominjala, kako so bili pred petimi leti prevzvišeni gespod v mrzlem, deževnem jesenskem jutru prihiteli iz Ljubljane v Trnovo, da oblijejo mlado drevesce, katero je bil dobrotnik gosp. Valenčič vsadil, z roso nebeškega blagoslova. In to drevesce je postalo lepo drevo, v čigar senci počiva, čigar sad uživa sedaj nad 200 deklic domačih in tujih itd. Po tem slovenskem govoru je Nemka deklamovala nemško poezijo in Italijanka je v lepi italijanski himni zahvalila prevzvišenega knezoškofa za skazane ustavu dobrote. Pred deklamacijami in med njimi so samostanske gojenke spremljane s harmonijem prav dobro pele štiri slavnosti primerne pesmi, med katerimi je bil lep slavospev. Napev tej pesmi je zložil glasbeni umetnik, za lepo cerkveno petje ves goreči veleč. gosp. kapelan Fr. Ferjančič, kateri se hvalevredno in neumorno trudi, da se naučijo samostanske deklice lepega, strogo cerkvenega petja. Vidno ginjeni in razveseljeni so mil. knezoškof nagovorili deklice in še z vsako posebej par prijaznih besed spregovorili. Ogledali so potem vse samostanske prostore, pohvalili trud in delo redovnic, pomenjkovali se dalj časa z blagim ustanovnikom in dobrotnikom ustava gosp. J. Valenčičem in ž njegovo gospo in poslovili so se zadovoljni s prekoristnim zavodom. Pred odhodom so Prevzvišeni častiti prednici za potrebe ustava lepo svoto denarja darovati blagovolili.

Drugi dan ob 7. uri so nas Prevzvišeni zapustili ter se na Pivko proti Knežaku odpeljali. Končavši svoj dopis moram še omeniti, da se ne dá tajiti, da je pri nas primeroma več kot drugod liberalcev, kateri vso svojo puhlo modrost zajemajo iz liberalnih brezverskih časnikov; vendar se je pa zopet sedaj pokazalo, da je naše ljudstvo v svoji celoti zvesto udano sveti veri in da ono iskreno spoštuje in ljubi svojega dobrega škofa. Njegova ponižna prijaznost in apostolske besede, katere je v cerkvi spregovoril, njegova gorečnost, s katero izvršuje svoje vzvišene dolžnosti, in sploh vse, kar smo omenjena dva dneva vidili in slišali, nam ne bo nikdar iz spomina in iz srca izginilo. Splošna želja in molitev trnovskih faranov se zdaj proti nebu dviguje: Bog nam ohrani še mnoga leta blagega knezoškofa ter mu obilo poplačaj dobrote, katere nam v tako obili meri skazuje.

Trnovski farán.

Blagoslovljenje križevega pota,

Z Police pri Višnji gori.

Na 22. pobinkoštno nedeljo praznovali smo prav lepo cerkveno slovesnost, namreč blagoslovljenje novega križevega pota, katerega so prišli blagoslovit prečast. g. o. Jožef iz ljubljanskega frančiškanskega samostana. Prisrčno in najtoplejšo hvalo jim očitno izrekamo tudi za prelepi govor, v katerem so prav lepo in ginljivo priporočali prelepo pobožnost sv. križevega pota.

V smislu resolucije I. slov. katol. shoda je bilo slikarsko delo naročeno pri domačem umetniku, akademičnemu slikarju Simonu Ogrin-u na Vrhniki. Slike je napravil velike, kolikor je prostor v cerkvi dopustil. Tudi so slike prav lepo in z umetniškim okusom izvršene v splošno zadovoljnost in občno pohvalo. Dotične okvirje je prav okusno izdelal tudi domačin, namreč pozlatar Jakob Grum v Št. Janžu na Dolenjskem.

Bog daj, da bi novi križev pot, ki je v resnici lepa krasota cerkvi, mogočno vplival na ljudi ter jih podpiral na poti trpljenja!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. oktobra.

(**Glasilo „vse posvetne inteligencije“**,) kakor se imenuje v petek „Narod“ kot glasilo narodno-napredne stranke, objavilo je članek z naslovom: „Resnice se bojé!“ V tem članku pravi, da smo se mi lagali, ko smo pisali, da je „Narod“ brez opazke objavil novico, da je nekaj katoliških Slovencev, ali „slovenskih konvertitov“, kakor jih imenuje „Narod“, v Trstu prestopilo v pravoslavje ter izvleče v dokaz za to na dan besede, ki jih je v nekem proti nam naperjenem članku zapisal. Te besede se glasé: „Oakraj notranjskega Krasa pa tisti hip prestopajo slovenske delavske rodbine druga za drugo v razkolno pravoslavje zato, ker so jim slovenske prepovedi v katoliški cerkvi snedli isti novodobni rešitelji vere naših očetov. A o tem zadnjem faktu o tej pravcati in pristni nevarnosti za vero nič ne vé ta gospôda, skrivajoč liki noj v pesek svoje glave.“ — Toda s tem, da udriha po tržaški višji cerkveni oblasti, s tem, da hujska proti njej še ostale katoliške Slovence, meni „Narod“, da je rešil čast „katoliškega“ lista!! In res, liki noj je „Narod“ tako slep, da hoče s tem nam očitati neresnico. Danes torej resnici na ljubo konštatujemo še jedenkrat, da je „Narod“ dotično novico prinesel brez vsake opazke; na podlagi besed pa, ki jih list sedaj s tem žalostnim dogodkom spravlja v zvezo, moramo reči, da zopet to priliko porabi, da udarja po katoliški višji cerkveni oblasti, katero nazivlje „novodobne rešitelje vere naših očetov“, ki so Slovencem „snedli slovenske propovedi v katoliški cerkvi“. Tako pisarenje le utrjuje odpadnike v razkolu in vabi druge za njimi. Zakaj „Narod“ pobija samo novodobne rešitelje vere naših očetov, zakaj ne kara z isto odločnostjo tudi odpadnikov. Hic Rhodus!

(**V okolici celjski**) bili so izvoljeni tudi v drugem in prvem razredu sami narodnjaki. Nemškutarji vrgli so puško v koruzo. Niso imeli nobenega upanja več, zmagati le v jednem razredu, ter niso prišli niti k volitvi. Izvoljeni so med drugimi v tretjem razredu preč. g. opat Ogradi in gospod dr. Ivan Dečko, v drugem razredu gosp. dr. Josip Sernec in v prvem g. dr. Josip Vrečko. Občina „okolica celjska“ dobila je pred tremi leti še le po najhujši volilni borbi slovenskega župana, sedaj pa je nemškutarija že popolnoma polomljena. To kaže najbolje sijajni napredek narodne slovenske ideje okolu zagrizenega Celja.

(**Šolska slavnost v Predosljih.**) Dne 24. t. m. vršila se je v Predosljih nad Kranjem lepa slavnost. Preč. gosp. dekan kranjski, Ant. Mežnarec blagoslovil je ondotno razširjeno šolsko poslopje, ki prav lepo stoji med cerkvijo in župniščem. Te slovesnosti se je udeležil okrajni glavar Gstettenhofer iz Kranja, okrajni šolski nadzornik Andrej Žumer, več gg. duhovnikov iz okolice in velika množica ljudstva. — Dal Bog, da bi šola, katero so občani razširili s tolikim trudom, bila jim vsikdar v pravo izomiko in v veselje. Posebno hvalo pa, da se je delo vsestranski tako lepo in še ne predrago izvršilo, zasluži načelnik stavbenega odbora preč. gosp. župnik in duh. svétnik Jožef Krčon, kar so tudi ob tej slovesnosti navzoči soglasno povdarjali. Blagi gospod gotovo želi, da bi šola vsikdar vstrezala onemu namenu, kateri je njega in vrle občane vodil pri razširjenju stavbe, namreč, da bi vsikdar delovala za versko-nravno vzgojo in izobražbo ondotne mladine.

(**Koroške novice.**) S Koroškega, dne 27. oktob. Svitli cesar je podelil ubogim pogorelcem na Brdu v ziljski dolini 800 gld. — C. kr. dež. vlada v Celovcu razglasuje oklic, naj se nabirajo milodari za po toči oškodovane kmete bloške občine pri Pliberku, katerim je toča dne 5. jul. t. l. pobila vse poljske pridelke. Ker je tudi ajda le slabo obrodila, trpé kmeti veliko pomanjkanja. — Grad Goriče blizu Borovelj v Rožni dolini je kupil g. grof Oskar Christalnigg, ki se bode za stalno tam nastanil. — Zloglasna „D. allg. Ztg.“ razpravlja strašno novico, da imajo mnogi nemški notarji, odvetniki itd. koroški koncipijente in pisarje s — grozno! — Kranjskega Hrvatskega in „Tschetchien.“ V tem obstoji po omenjenem listu velika nevarnost za koroško nemštvo, ki mora stati res že na slabih nogah, ako ga spodbijejo že nekateri odvetniški pisarji!!

(**Iz Cerknice**): Dné 27. t. m. je bil v seji občinskega odbora jednoglasno izvoljen deželnega sodišča predsednik g. Fr. Kočevar častnim občanom cerkniškega trga.

(**Nova ljutomerska šola**) je dovršena in je bila dnè 26. oktobra komisijonalno pregledana in razven nekaterih malenkosti za šolo jako primerno spoznana. Poslopje stoji nad trgom na majhnem hribu in ima čist zrak, lep razgled, tiho in mirno okolico, in ne pretežavno cesto in pot. Pot se bode še primerniše in položniše izpeljala, ko se neke ovire odstranijo. Največja napaka za zdaj je ta, da ni pitne vode blizu, ki pa se še morebiti najde, ker

---

ganljivimi besedami opisuje ta nesrečna bitva, osobito pa junaška smrt mladega bana „Sekula“.[4])

Ivan Sekelj je zapustil dva sina: Ivana in Benedikta. Prvi je postal duhovnik ter je l. 1504 bil prošt v Ostrogonu. Drugi, o katerem ni kaj posebnega znano, živel še je leta 1497.

Blaža drugi sin, Tomaž, brat slavonskega bana Janeza Sekelja, se je posvetil duhovskemu stanu. Leta 1453 je bil prijor vranski, „prior Auranae ae magneficus potensque in regno vir“, jeden glavnih zaščitnikov ogerskega gubernatorja Ivana Hunyada.[5]) Kralj Matjaž ga je leta 1463 imenoval poveljnika trdnjave Jajce.[6])

O tretjem sinu Blaža, namreč Emeriku, ki je v neki listini naveden, vemo le toliko, da je bil častnik kralja Matjaža ter je še leta 1486 živel.

K največji slavi je dospel Blaža Sekelja četrti sin Jakob, ki je za slovenski Štajer sploh, sosebno pa še za Ormož, veleznamenita oseba.

Jakob Sekelj se je narodil leta 1440 v ogerskem mestecu Kevent, katero je bil oče Blaž od Ivana Hunyada prejel in po katerem so se Sekelji v obče imenovali — „von Kewend“ ali „Kuent“. Že kot deček se je na strani očeta Blaža in brata Janeza navzel bojnega duha, a po smrti teh dveh se je kot mladenič pri svojem ujcu Ivanu Hunyadu v vseh strategičnih strokah tako izuril, da je odrasel postal jeden najizvrstniših vojskovodij svoje dobe. Po smrti svojega ujca, ki je dne 11. avgusta 1456 v Zemunu slavnih del polno življenje za kugo končal, mudil se je blizu tri leta pri svojem bratu Tomažu, prijorju v Varni. Komaj pa je bil Ivana Hunyada sin, Matjaž, za kralja izvoljen, poklical je nadepolnega mladeniča Jakoba Sekelja k sebi ter mu je bil ne le kot svojemu sorodniku, s katerim je preživel otroška leta, temveč tudi zaradi njegove vsestranske vojaške izurjenosti in plemenitega značaja ves čas svojega življenja zelo naklonjen. Še le 24 let starega izvolil si je za svojega svetovalca. In tega zaupanja se je Jakob Sekelj tudi vedno vrednega skazal. Svojemu vladarju verno in zvesto udan posvetil je svoje duševne in telesne moči v njegov blagor ter veliko pripomogel k njegovi časti in slavi. Zlasti pa ga je s svojo izurjenostjo in svètom podpiral v borbi s cesarjem Friderikom, ki je Sekeljem pripravila novo domovino na Štajerskem. (Dalje slédi.)

[4]) Smičiklas, „Povest hrvatska“, I., 598.

[5]) Beiträge zur Kunde steierm. Geschichtspuellen, VIII., 83, in Smičiklas, Povest hrvatska, I., 617.

[6]) Meynert, Gesch. Oesterr., IV., 602.

trški vodotok ima blizu šole svoj izvir in reservar. V tem šolskem poslopju bodo stanovali v posebnem oddelku zraven šolskega sluge nadučitelj in nadučiteljica; v glavnem delu bode četiririazrednica za dečke in četiririazrednica za deklice, vsaka s svojim vhodom. Zraven glavnega vhoda nahaja se velika dvorana kot telovadnica in pri tleh in v prvem nadstropju več majhnih sobic za shrambo šolskih rečij ali v sili tudi za stanovanje učiteljev ali učiteljic. Poslopje stane 48.000 gld. in s pohištvom in drugimi potrebščinami gotovo ne bode od 50.009 gld. nič ostalo. Ker ste stari šoli že prodani, bode se v novem šolskem letu poduk že v novi šoli začel. Daj Bog, da bode korist šolskega podučevanja primerna velikim stroškom za šolsko posjopje.

(**Slovensko gledališče.**) V nedeljo dne 29. okt. 1893. leta predstavljal se bode velezanimivi narodni igrokaz v štirih dejanjih „Čarovnica pri jezeru“, po Fr. Nissla „Die Zauberin am Stein“ poslovenil Anton Trstenjak. Ta igra, ki vsebuje poleg veletragičnih momentov tudi marsikaj šaljivega, je posneta prav iz narodnega življenja ter se nahaja stalno v repertoirju c. kr. dvornega gledališča na Dunaju in mnogo drugih prvih odrov. To že nam pričuje, da je povsem izvrstna in umetno dovršena. V Ljubljani se že dolgo ni uprizorila. Ni torej dvomiti, da bode privabila mnogo občinstva, kateremu so take vrste igre jako priljubljene. O tem smo imeli že večkrat priliko se prepričati. — Opera „Stari ženin“ pela se bode, kakor zvemo, prihodno soboto. Včerajšna skušnja pa nam je porok, da se je točno naučila. Pričakovati je torej dovršeno in krasno predstavo.

(**Ljubljansko prebivalstvo.**) Število prebivalstva koncem leta bode približno štelo 31.620. Od 1. do 7. oktobra letos jih je umrlo 18, rodilo pa 16. Izmed umrlih je pa bilo 6 tujcev, jeden domač se je usmrtil, dva sta umrla za starostno slabostjo.

(**C. kr. orožniška postaja v Dobrepoljah,**) katero smo dobili začasno takrat, ko so pričeli železnico delati, bo v 14 dneh ponehala. [Želeti bi bilo, da se tu stalno nastavi, ker je sedaj več prometa. Lašče pa so precej od rok. Storili so se od županstev v ta namen potrebni koraki. Ako ne bo posebne ovire, se pozneje to morda doseže. — Mesto učiteljice P. Suve, katera je iz učiteljske službe izstopila, menda pride učiteljica Olga Franc iz Ljubljane.

(**Pri občinski volitvi v Šmartnem pri Litiji**) je bil 26. t. m. izvoljen za župana g. Ignacij Zore, za svetovalce pa: Knafl.č, Jaklič, Ambrož, Lovše, Rus in Ponebšek.

(**Vinska letina.**) Iz ljutomerskih goric se nam poroča: Vinska letina je letos vkljub toči, ki nas je ravno pred trgatvijo dné 10. oktobra iznenadila, še prav dobra. Ker je bilo grozdje že popolnoma zrelo, toča ni škodovala dobroti, ampak samo manj ga je bilo. K sreči ni ravno mnogo goric jako zadetih, večji del ljutomerskih goric pa je ostal nepoškodovan. Vinskega mošta smo naprešali primeroma toliko, kakor lani, a boljši je precéj, posebno iz tistih goric, kjer se je že več let dobro škropilo, zato pa se kupci tudi v obilnejšem številu záni oglašajo in ga boljše plačujejo, kakor lani. V obče je cena novemu moštu liter od 24—28 kr., sèmtertja pa se je kateri že tudi dražje prodal. — Dné 25. oktobra je bila dražba carkvenega in občinskega mošta v Ljutomeru; tam se je povprek plačeval mošt s posodo vred od 160—180 gld. štrtinjak, jeden celó 192 gld. — V velikih ljutomerskih goricah, to je, okoli Jeruzalema v župniji miklavžki in ljutomerskki, so še gorice precéj dobro ohranjene in so tudi primeroma letos rodne bile, drugod pa je strupena rosa trte silno oslabila in zato tudi ne morejo sadú prinašati. To je za vinicarje in posestnike jasen opomin, naj škropljenje vestno in zdatno opravljajo, če si hočejo svoje vinograde ohraniti. Peronospera pri nas veliko več škode dela, nego trtna uš, ki se jako počasi ruzširja in e do zdaj le po večjih gosposkih goricah bila konštatirana, kamor so jo bržčas s trtami zatrosili. Razven peronospere je letos tudi huda zima mnogo trsja uničila.

(**S Prema**) 26. oktobra: Dné 14. oktobra zvečer so prišli v premsko faro prevzvišeni gospod knez in škof ljubljanski delit zakrament sv. birme. Čakali smo jih na državni cesti pri Klobučarji z banderi in s svetilnicami. Narpred jih pozdravi g. župnik in potem jih nagovori Antonija Kovačič iz Smerij h. št. 37, gojenka v samostanu čč. šolskih sester v Trnovem, s krasnim govorom. Potem se je sprevod pomikal med molitvijo sv. rožnega venca dalje po vasi proti cerkvi med zvonenjem in streljanjem; hiše so bile razsvetljene. Postavljenih je bilo od ceste do cerkve devet slavolokov okinčanih z zastavami papeževimi, narodnimi in cesarskimi, in z raznimi napisi. Neizrekljivo ginljiv je bil prizor v krasni, vsej razsvitljeni cerkvi. Drugo jutro je bil lep dan, kateri je privabil, zlasti še, ker je bila ravno nedelja in zapovedan praznik spomina posvečevanja vseh cerkev mnogo ljudij iz vseh sosednih fará, in tudi iz tržaške škofije. Prva sv. maša je bila ob 6. uri, potem zaporedoma dve tihi sv. maši. Po 9. uri je spremljalo deset duhovnov prevzvišenega vladiko v cerkev med zvonenjem in streljanjem. Najpred je bila lepa pridiga potem sv. maša in sveta birma. Birmanih je bilo 315 otrók, domačih 256, iz trnovske fare 15, iz Knežaka 8, iz Suhorij 4, iz Vrem 1, iz Zagorij 15 in od sv. Mihela 16. Slednjič so bilo molitve za verne mrtve. Popoldne ob 3. uri je bil sv. rožni venec in litanije, potem so prevzvišeni odhajali v Trnovo. Vse je skupaj hitelo in jih želelo še enkrat videti, predno nas zapustijo. Med klici: „Z Bogom, srečen pot itd. so nas zapustili, in mi tožno za njimi gledali in rekli: „Z Bogom, dobri in pobožni višji pastir; Bog nam jih živi in ohrani še mnogo let!

(**Dalmatinske novice.**) V Spljetu je taka draginja, da je ljudje take ne pomnijo; posebno ribe in meso je tako drago, kakor nikjer na dalmatinski obali. V Zadru so ribe po 40—60 kr., v Spljetu po 1 gld. do 1 gld. 20 kr. Zlasti niže ljudstvo hudó čuti pomanjkanje. Vzrok draginji je ta, ker je občina vpeljala takso, da bi pokrila troške za zidanje nove klavnice in ribarnice. Občina naj jo odpravi in tako pokaže, da ni res, da se v Trstu ali na Dunaju živi ceneje, kakor v biseru hrvatskega morja — v Spljetu. — Namestništvo je te dni zaukazalo vsem okrajnim glavarstvom, naj strogo kaznujejo tiste, ki pokončavajo domače golobe-pismonoše. — Kedor hoče pošiljati iz Dalmacije vino na Nemško na prodaj, ga mora jeden liter poslati v Spljet v analizo, a zraven 1 gld. — kot takso. Srečni narod! — Dalmatinski zdravniki pišejo razprave v — nemškem jeziku. Te dni je izšla v Šibeniku knjižica: „Bericht über die chirurgischen Operationen“ von Baron dr. Lalić un dr. Peričić. Torej čisto germanska imena! Kedo bode imel več koristi in dobička od te knjižice, ali s tem zaničevani narod, ki jezika ne umeje, ali tista dionička tiskarna v Zagrebu, znana po pamfletu zoper jezuvite? Tiskarna dionička podaja roko tistemu slavnemu „Drang nach Osten“! Dali ni tu židovske roke?

(**Podpečani**) iz preserške fare prinesli so nam dopis, v katerem odločno oporekajo grdim lažem, katera je nekdo trosil v „Slov. Narodu“ kot dopis iz Podpeči ob ondotnem gosp. kapelanu med svet. Oni grdilni dopis se ni pisal Podpečjo, ampak kje drugod, najbrže tam na Vrhniki kje. Toliko v pojasnilo, da ne bo svet Podpečanov po krivem dolžil dejanj, s katerimi niso v nobeni zvezi.

(**Judeževe groše**) nemškega „schulvereina“ vsprejela je v zadnjem času ljudska šola v Št. Jurju v ziljski dolini in novi internat za učiteljske pripravnike v Celovcu. Smemo se li potemtakem čuditi, da so koroški učitelji najstrastnejši hujskači za „schulvereinove“ namene, ko že mladi učiteljski pripravniki zobajo „schulvereinov“ kruh? — p.

Društva.

(Občni zbor Šentjakobsko-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda), ki se je vršil 22. t. m. pri „Virantu“, je bil prav dobro obiskan in zelo zanimiv. Zaradi družbinskih razmer zadržano predsednico, gospo Šubičevo, zastopala je nje namestnica gospa I. Gutnikova, katera je primernimi besedami pozdravila častite zborovalke in goste, zahvalivši se jim na tako mnogobrojni udeležbi. Za tem sledilo je vestno in marljivo sestavljeno poročilo tajnice gd. Minke Maroltove. Poročilu sledilo je vsestransko odobravanje in bilo je z navdušenjem vsprejeto. — Glasom poročila vrle denarničarnice gdčne Antonije Kadivec imela je podružnica po odbitju troškov znašajočih 113 gl. 89 kr, dohodkov 1006 gld. 40 kr. — Tudi denarničarica izrekla je vsem dobrotnikom in prijateljem na uzorni požrtvovalnosti iskreno zahvalo, kažoč z opravičenim ponosom na lepe dohodke, omenjala kroninih darov in kazala na prostovoljne darove zavednih tovarniških delavk, ki so nabrale mej seboj in izročile podružnici svoto 64 gld. 50 kr., kličoč jim: Le vstrajno nabirajte, z zavestjo nadaljujte započeto delo, da koristite s tem mladini slovenski, ob periferiji, kateri preti nevavnost zgubiti poleg narodnosti, jezika materinega, najdražji zaklad: sveto vero! V nas naj ni Slovenke, pravi govornica, ki bi ne darovala vsaj jedne krone družbi sv. Cirila in Metoda. Le tako bode naši podružnici mogoče pokloniti glavni družbi vsako leto jednako lepo svoto, kakor letos. Prvemu tisočaku sledi naj še mnogo drugih, ki naj pričajo svetu, da so se Slovenke vzbudile, v svesti si svoje domovinske dolžnosti, ter da s pridnostjo in marljivostjo popravijo greh dosedanje zaspanosti. — Glasnim priznavanjem vsprejeto je bilo to poročilo marljive in trudoljubive blagajničarice. Pri volitvi odbora je bil predlog gospe učiteljice F. Hlavke, naj se zopet izvolijo dosedanje odbornice soglasno vsprejet, vsled česar so zopet izvoljene: gospa Hedviga Šubičeva, predsednica, gospa Ivanka Gutnikova, podpredsednica; gdčna Marija Marolt, tajnica; gdčna Ivana Praprotnik, nje namestnica; gdčna Antonija Kadivec, blagajničarica in gdčna Rezika Kačar, namestnica blagajničarice. Odbornica gdčna Ivana Praprotnik deklamovala je na to Stritarjevo: „Preširnova oporoka“ izborno in dovršeno, za kar je stekla svestransko, zasluženo pohvalo in priznanje. Občni zbor počastilo je s svojo navzočnostjo več odbornikov glavne družbe, mej njimi nje predsednik, velečastiti gospod profesor Tomo Zupan, dalje velečastiti gospodje Ant. Žlogar, Anton Koblar, Ivan Vrhovnik, dr. Fr. Papež, profesorja gg. Fr. Orožen, S. Rutar i dr. Po završenem zborovanju pričela se je prosta zabava, pri kateri se je pevsko društvo „Ljubljana“ s svojim ubranim petjem zopet odlikovalo, neutrudljive in iznajdljive odbornice pa so mej tem nabrale družbi nad 80 gld., ter tem načinom pričele novo poslovno leto.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali: G. J. Gantar, nadučitelj v Čatežu, zavoj knjig; sl. uredništvo „Slov. Naroda“ deveto in deseto zbirko prvih kron v znezku 631 K. 5 vin.; vrlo delavna podružnica v Trbovljah po č. g. kapelanu A. Vetrniku 136 gld.; g. Fr. Stepančič, veleposestnik v Temnici pri Trstu, 100 gld. pokroviteljine; g. Ign. Tramte 66 gld. v imenu „društva učiteljev in šolskih prijateljev“ za kameniški okraj ob godu slovanskih apostolov kot drugi del pokroviteljine; gdč. Tončika Kavčič, blagajničarica ženske podružnice v Št. Juriju na južni žel. 56 gld. udnine in 8 prvih kron, katere so darovali: g. Pavlina Pajkova 4 Kr., g. A. Kavčič, gdč. T. Kavčič, g. dr. Majer, in g. I. Žiher po 1 Kr.; Šentjakobsko-Trnovska možka podružnica po č. g. župniku Vrhovniku prve krone, ki so jih darovali: g. Jos Pichler 1 Kr., preč. g. kanonik J. Rozman 4 Kr., č. g. J. Oblak 2 Kr., č. g. Fr. Pernè 3 Kr., gospa Pirnatova 10 Kr., č. g. dr. Iv. Krek 1 Kr., g. M. Močnik 1 Kr., č. g. A. Kalan 4 Kr., č. g. A. Koblar 2 Kr., č. g. Jos. Debevec 2 Kr., g. Majdič z Vira 1 Kr., č. g. A. Plečnik 1 Kr. 10 vin., preč. g. kanonik J. Semen 2 Kr. in slavno vodstvo meščanske vojašnice 20 Kr.; Gutenstein 25 gld. 88 kr.; g. dr. Fr. Vok, c. kr. notar v Ljubljani, 18 gld. kot volilo rajne g. Frančiške Flemin iz Ljubljane; g. I. Pintar, blagajnik podružnice v Slovenski Bistrici, 15 gld. nabranih povodom veselega izida volitve v okrajni šolski svet pri P. Novaku mej okrajnimi zastopniki in drugimi narodnjaki; „prijatelji mladine“ v Železnikih 10 gld. 26 kr., nabranih v gostilni g. Mihaela Thallerja po gdč. Anici Šlibarjevi; g. Ivan Hribar 10 gld., katere so darovali mesto venca na grob H. Kavčiča gg. Jan. Dejik v Pulju 2 gld. 50 kr., dr. Matko Laginja 2 gld., dr. K. Janežič 1 krono in pošiljavec 5 gld.; g. Josip Zirovnik, nadučitelj v Gorjah 20 kron, ki so jih darovali: č. g. J. Berlic, župnik v Mošnjah, g. L. Skumovec, posestnik in g. J. Žumer, župan v Gorjah po 2 Kr., g. T. Črne, posestnica, gdč. Z. Grm, učiteljica, g. Vinko Jan, posestnik v Gorjah, g. J. Jeklen, gostilničar na Bledu, g. Frid. Olifčič, gostilničar na Bohinjski Beli, g. J. Peternel, župan na Bledu, preč. g. J. Razboršek, dekan, g. Fr. Rus, nadučitelj, gdč. T. Sterle, učiteljica, g. J. Trojar, poštar, gdč. Marija Uršič, pošt. odprav., g. J. Žirovnik, nadučitelj in g. J. Žumer, zasebnik v Gorjah po 1 krono; g. A. Podboj v Ribnici 7 gld. kot dar nekaterih udov tamošnje podružnice; g. J. Orel v Prvačini nabranih 12 kron 15 vin., ki so jih darovali: gg. Fr. Tušar, Fr. Jakmučev, A. Leban, J. Malnarjev, J. Orel in A. Sinigoj po 1 krono in vesela družba 6 Kr. 15 vin.; č. g. Fr. Gomilšek, bogoslovec, 5 gld. 30 kr., katere so zložili pri č. g. župniku Mešku v Kapeli ob priliki druge sv. maše primicijanta J. Kosarja iz Negove nazoči duhovniki, „ki so se nauduševali za našo družbo, zroči raz visoke Kapele k umirajočim prekmurskim slovenskim bratom“; č. g. S. Gregorčič ml., farni vikar, 5 gld. kot dar č. g. Petra Kera, duhovnika v Čeneboli na Beneškem, in č. g. Josip Kos, administrator, 4 Kr., nabrane v veseli družbi na Selih poleg Šumbrega na Dolenjskem. — Vedno večje so potrebe naše družbe, a lepa vrsta požrtvovalcev nas navdušuje k vedno širšemu delokrogu. — Bog Vam povrni.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telegrami.

Dunaj, 28. oktobra. Cesar pride zvečer na Dunaj. Ministerstvo izroči ostavko.

Dunaj, 28. oktobra. Državno sodišče je razsodilo, da se je kratilo svobodno izraženje misli, da se pa ni rušilo hišno pravo v zadevi „Češke Besede“ v Brnu.

Dunaj, 28. oktobra. Pri debati o volilni reformi je Gessmann v imenu protisemitov izjavil, da protisemitje z veseljem pozdravljajo spremembo volilnega reda. Zagovarjali bodo občno volilno pravico in bodo, ko pride vladna predloga v drugem branju na vrsto, stavili več spremenjevalnih predlogov. Če se odklonijo ti predlogi, pa bodo glasovali za vladno predlogo. Pri nadaljevanju debate je Menger izrazil bojazen, da bi vladna predloga prouzročila socijalne boje, posebno v kmetskih krogih. Liberalci hočejo dati delavcem zastopstvo v parlamentu, in tega se bodo trdno držali.

Budimpešta, 27. oktobra. Finančni odsek je končal posvetovanje o budgetu in pritrdil poročilu poročevalčevemu.

Sredeo, 17. oktobra. Sobranje se je otvorilo s prestolnim govorom.

Belgrad, 27. oktobra. Danes se je podpisala trgovska pogodba mej Srbijo in Rusijo.

Toulon, 27. oktobra. Carnota je pozdravila velika množica ljudij. Ogledal je rusko brodovje. Na ladiji „Nikolaj“ vsprejela sta ga Mohrenheim in Avellan.

Toulon, 28. oktobra. Pri banketu pri prefektu napil je Carnot carski dvojici, prijateljstvu obeh narodov in svetnemu miru, izvirajočemu iz tega prijateljstva. Avellan je napil Cornotu in plemenitemu Rusiji prijateljskemu narodu.

Toulon. 28. oktobra. Ravno pred odhodom dobil je Carnot telegram carjev, v katerem se zahvaljuje za sijajni vsprejem ruskih pomoščakov. Tako prepričevalne izjave simpatij bodo vezi, ki veže obe deželi, pridejale novo, katera bode pripomogla ohranitvi občnega miru, kar je smoter teženj in želja obeh držav.

Spezzia. 27. oktobra. Angleško brodovje odrine v nedeljo v Gibraltar.

Spezzia, 28. oktobra. Pri včerajšnjem obedu pri admiralu Sabranu je bilo več prisrčnih napitnic kraljici Viktoriji in kralju Humbertu, potem je bil slovesen vsprejem v mornarski kazini, kjer je bil naposled ples.

Washington, 27. oktobra. Severnoameriški admiral Stanton je bil pozdravil zastavi admirala Mella in brazilijanske vlade. Mislil je, da ravna v smislu neutralnosti. Brazilijanska vlada se je zaradi tega pritožila v Washingtonu. Severno-ameriška vlada je admirala Stantona na to odstavila. Brazilijanski poslanik je izjavil, da to smatra za zadostno zadoščenje.

Nov premogovnik v Bolgariji. Mej deželami, v katerih se dobiva premog, bode Bolgarija zavzemala znamenito mesto. Priroda je to deželo obdarila s premogovimi zakladi, katerih važnost za bolgarsko narodno premoženje raste potem, kakor se razvijajo bolgarske železnice. Tako je premogovnik pri Perniku postal še le važen, odkar se je zgradila železnica Sofija-Pernik, ki je del velike železnice Kaspičan-Sofija-Kistendil. Dosedanji zakladi premoga v Bolgariji so bili taki, da se niso dali podelati v koaks in torej niso mogli pospeševati železne industrije. Sedaj so pa pri Tundenu našli premogovnik črnega premoga. Sloji premoga so po 35 do 40 cm. debeli. Bolgarsko finančno ministerstvo je pridobilo za državo pravico kopanja in se vrša kmalu začne ter se bode koaks izdeloval v veliki meri. 18 1

Umrli so:

26. oktobra. Janez Verderber, umir. finančni svetnik, 70 let, Poljanska cesta 5, otrpnenje pluč. — Friderik Meidl, delavec, 18¼ leta, Poljanski nasip 50, jetika.

27. oktobra. Elizabeta Leve, delavka, 19 let, Tržaška cesta 19, jetika.

Tujci.

26. oktobra.

Pri ***Maliču:*** Steiner, dvorni svetnik, s soprogo; Ditrich, Reiter, Mahler, Mayer, Reich, Sika, Lacom, Markowski, Weiss, Villich, potovalci, z Dunaja. — Laurič, trgovec; Kenda, in Götzel, arhitekt, iz Trsta. — Makesch, potovalec, Lukanitsch, zasebnik, iz Celja. — Plauer, zasebnik, s hčerjo, in Gruntar, notar, iz Ribnice. — Vitez Steinberg in Ross iz Gradca. — Pamer, potovalec, iz Trsta. — Kreidl, potovalec, iz Berolina. — Bicker, potovalec, iz Prage.

Pri ***Slonu***: pl. Goldberger; Kulka, Weltman, in Sucro, trgovci; Wipplinger, potovalec, z Dunaja. — Berger iz Temešvara. — Rosenberg z Reke. — Girard s sestro iz Trsta. — Fabek, trgovec, s sinom, iz Gradca. — Kotnik z rodbino z Vrhnike. — Paul s Češkega. — Pajkurič s hčerjo z Reke. — Maly s soprogo iz Bele Peči. — dr. Anton in Ela Schiffrer iz Ribnice. — Pauser s soprogo iz Novega Mesta. — Fischer iz Kamnika. — Gallas, vrednik, iz Solnograda. — Mlikatin, vinotržec, in Luksić, iz Dalmacije. — Goreno, kapelan, iz Kranja. — Preissler iz Jablonca. — Fiedler, inženêr, iz Celovca. — Kobias, trgovec, iz Krumlova.

Pri ***bavarskem dvoru***: Skul, lastnik tovarne, in Petricek, delovodja, iz Kočevja. — Loser iz Sarajeva. — Lakner, optik, iz Mozelja. — Mazi, posestnik, iz Logatca. — Wiedman iz Monakovega. — Höffer s soprogo iz Brna. — Petz, inženêr, iz Beljaka.

Pri ***Južnem kolodvoru:*** Plevčak, posestnik, s Štajerskega. — Lenk z Dunaja.

Pri ***avstrijskem caru***: Leve, učitelj, iz Zagorja. — Drobeš, potovalec, iz Zagreba.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje: zrakomera v mm	Stanje: toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
27	7. u. zjut.	733·5	11·4	sl. vzh.	oblačno	25·50 dež
	2. u. pop.	732·3	13·0	sl. zap.	dež	
	9. u. zveč.	733·0	11·0	zm. zap.	„	

Srednja temperatura 11·8°, za 3·0° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 28. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	8	50	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, „	6	—	Surovo maslo, „	—	85
Ječmen, „	6	—	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	6	70	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	50	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	5	50	Telečje „ „	—	58
Koruza, „	6	—	Svinjsko „ „	—	58
Krompir, „	2	14	Koštrunovo „ „	—	36
Leča, hktl.	12	—	Pišanec	—	40
Grah, „	12	—	Golob	—	18
Fižol, „	9	—	Seno, 100 kgr.	3	57
Maslo, kgr.	1	04	Slama, „ „	2	67
Mast, „	—	68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	—
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „ „	5	—

Kot **primerno darilce** ob vsaki priliki priporočamo osobito preč. gg. katehetom:

Spominske podobice
petdesetletnice škofovanja
sv. Očeta LEONA XIII.

Dobivajo se v **Katoliški Tiskarni** in **Bukvarni** 100 komadov gld. 1·50.

Izvrstni letošnji
štajerski planinski jabolkovec
liter 5 kr., in
sladek hruševec
liter 4 kr.,
je v večjih množinah s **postaje Hartberg na Gor. Štajerskem na prodaj.**

Na vprašanja odgovarja iz uljudnosti gospod **Karol Tomšič**, c. kr. poštni upravitelj **v Hartbergu na Štajerskem.** 536 3—1

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,
se priporoča **prečašt. duhovščini** za napravo **cerkvenih posod** in **orodij** iz **čistega srebra, alpaka in medenine** po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih **v ognju** posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili.
Ilustrovani cenik franko.
Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine prosto. 3 36-30

Glasovita
radi svojega učinka, **odlikovana** radi svojih zdravilnih lastnosti z **častno diplomo** in **zlato svetinjo** na razstavi v **Londonu** in **Parizu**, z **zlato svetinjo** v **Bruselju** in **Tunisu.** 324 18
želodčeva tinktura
G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani
je vspešno **dietetično sredstvo,** katero krepča in zdravi **želodec,** kakor tudi **opravila prebavnih organov** izborno pospešuje.
Izpelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nov., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 *kg*) za 5 gl. 26 nov. Poštnino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici **10 novcev.**

VAZNIMNICE
priporoča
KATOL. TISKARNA.

Naznanilo preselitve.
J. N. Potočnik
krojaški mojster v Ljubljani
dosedaj v uršulinskem poslopji na Kongresnem trgu
preselil se je na
Marije Terezije cesto štev. 2
v Tavčarjevo hišo.
Pri tej priliki zahvaljuje se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilno naklonjenost, katero naj blagovolé ohraniti mi tudi v bodoče. 513 8—5

541 1

Tužnega srca javljam v svojem in rajnega sorodnikov imenu, da je včeraj, dné 27. t. m., ob drugej uri po polunoči, Vsegamogočni poklical v boljše življenje prečastitega gospoda, oziroma brata in strica

Blaža Artelj-a,
župnika

v 72. letu njegove starosti, po dolgotrajnem in mučnem bolehanju, previdenega s sv. zakramenti umirajočih in popolnoma udanega v božjo voljo.

Truplo nepozabnega rajnega bode preneseno v ponedeljek, 30. t. m., ob deseti uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Blagega rajnega priporočam vsem prijateljem in znancem v pobožno molitev in „memento“.

V Kranjski Gori, dné 27. oktobra 1893.

Ivan Cudrman,
kapelan.

Dr. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (20)

V letu 1838. v Trstu osnovana

c. k. privileg.

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere

generalnega zastopa pisarne

so

na Dunaju

53 12—5

v družbini hiši, **mesto, Weihburggassse št. 4,**

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru poškodbam pri prevaževanju in po toči, dalje **človeško življenje** v raznih kombinacijah in proti **zgubam pri najemnini vsled požara ali razpoka.**

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Solidne, zložne močne in čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja

prva kranjska tvornica

za upogneno pohištvo samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,

pošta Borovnica.

(230 52—27)

Brata Eberl,

338 26—17 *izdelovatelja napisov.*

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8

(poleg Alojzijevišča) 74 6

se priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točno izdelovanje **vsakovrstne**

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine

po uzorcih ali lastnem načrtu

Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštnine prosto. 29 52-34

Javno priznanje in priporočilo

‚Foncière‘,

peštanski zavarovalni družbi,

katera mi je za **pogorelo gospodarsko poslopje vso škodo** — po nje zastopniku g. **Mihaelu Omahnu** v Višnji Gori — **točno in popolno izplačala.**

Dolenjavas v okraju Zatičina.

Josip Žinger,

posestnik.

540 1

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katere ima v največji izberi v zalogi

France Čuden,

urar v Ljubljani,

Véliki trg 25.

Po **najnižji ceni** dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, urebudilnice itd.

Največja zaloga **prstanov, uhanov, verižic,** srebrnih in zlatih, vse po **tovarniški ceni.** 185 31

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Gospodarjem imajočim večja poslopja z mnogo strankami, sploh hišnim gospodarjem naznanjamo, da ima podpisana tiskarna v zalogi

Stanarinsko knjižico (Zinsbüchel)

za stranke

obsezajočo uradno potrjene določbe hišnega reda, v slovenskem in nemškem jeziku, razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade.

Komad stane 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld.

Katoliška Tiskarna.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Seb. Kneipp

33 52—44

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo **okusnejšo,** pri tem pa še **zdravejšo** in **redilnejšo** kavo. — **Neprekosljiva** kot dodaja navadni kavi. — **Ponaredeb** se skrbno **izogibaj.** — ½ **kilo 25 kr.** — **Dobiva se povsod.**

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev
za vozarenje
ima
508 50—2

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Ceniki zastonj in franko.

V najem se dá takoj

strojarija in trgovina z usnjem

z **vsemi prostori in pripravami,** kar jih je treba pri izvrševanji teh podjetij. Tudi **prostorno stanovanje** nahaja se v hiši.

Ponudbe sprejema lastnik **Fr. Ks. Nagode,** posestnik in trgovec **v Idriji.** 531 3—3

Stolpne ure!

Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinskim predstojništvom za **napravo novih** ali **popravo starih stolpnih ur.**

Moje ure so iz najboljšega blaga in zeló trajnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem načinu, in ker so matematično popolnoma natančno uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulovati. 486 6—4

Cene so zeló nizke. — Jamstvo 5 let.

Proračune na zahtevanje brezplačno.

Bogdan Oblak,

urar,

na Vrhniki (Kranjsko).

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro **40 let z najboljšim vspehom** večinoma po hlevih, ako **živinče ne more jesti, slabo prebavlja;** zboljšuje **mleko** in nareja, da krave dajó več mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za **konje,** pomaga pri **pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah** itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 29

lekarni Trnkóczi-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Svarilo.

Svarim s tem vsakogar, mojej ženi **Jožefi Jerini** pokojevati na moje ime denar ali denarne vrednosti, ker **njenih dolgov ne plačujem.**

V Ljubljani, dné 23. oktobra 1893. 530 2—2

Janez Jerina,
hišni posestnik v Ljubljani, na Žabjeku št. 13.

Prodajalka

izurjena v **trgovini z manufakturnim blagom,** za silo tudi s **špecerijskim blagom,** vešča **šivanja** in raznih **ženskih ročnih del,** z **dobrimi spričevali,** želi svojo dosedanjo **službo premeniti.**

Natančneje pové upravništvo „Slovenca". 527 3—3

Št. 20.690 537 3—1

Ustanove.

Za tekoče leto podeliti ima **mestni magistrat ljubljanski sledeče ustanove:**

1. **Jan. Bernardini-jevo** v znesku gld. 80·35
2. **Jurij Thalmeiner-jevo** v znesku gld. 86·26
3. **Jos. Jak. Schilling-ovo** v znesku gld. 86·10
4. **Jan. Jost. Weber jevo** v znesku gld. 90·92 do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so uboge, poštenega vedenja in so se letos omožile.
5. **Jan. Nik. Kraškovič-evo** v znesku gld. 79.80 do katere imajo pravico ubogo v Šentpeterski fari rojeno dekle, ki se je letos omožilo.
6. **Jak. Ant. Fanco-jevo** v znesku gld. 67·20 do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
7. **Jos. Feliks Sin ovo** v znesku gld. 48·30. do katere imate pravico dve najbolj revni deklici iz Ljubljane.
8. II. **Ant. Raab-ovo** v znesku gld. 205·— Do ene polovice te ustanove ima pravico ubožna in poštena vdova ljubljanskega meščana, do druge polovice pa ubožna, dobro vzgojena hči ljubljanskega meščana, ki se je letos omožila.
9. **Mihajel Pakič-evo** v znesku gld. 120·— do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu, ali pa njih vdove.
10. **Jan. Bapt. Kovač-evo** v znesku gld. 151·20 katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi.
11. **Helene Valentini-jeve** v znesku gld. 84.— katero je razdeliti med otroke rojene v frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari.
12. **Ustanovo za posle** v znesku gld. 50·40 katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne moreje in so na dobrem glasu.

Prošnje za te ustanove vložiti je s potrebnimi prilogami vred pri podpisanem magistratu

do 30. novembra letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 25. vinotoka 1893.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

v Ljubljani

Mestni trg 10.

272 **ZALOGA** 26

nagrobnih križev, štedilnikov in **njih posameznih delov, ledenic, finih žag** itd. po najnižjih cenah.

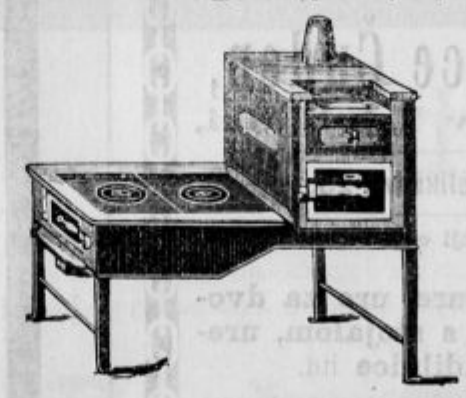

Zaloga železniških **šin** po najnižjih cenah.

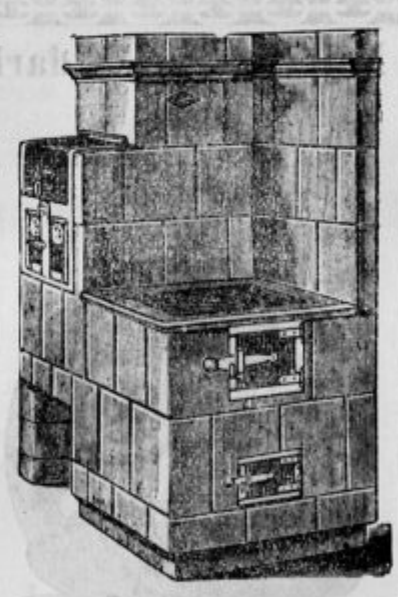

Dunajska borza.

Dné 28. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96	gld. 85	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96	„ 72	„
Zlata renta 4%, davka prosta	119	„ 40	„
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	95	„ 85	„
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	994	„ —	„
Kreditne akcije, 160 gld.	334	„ —	„
London, 10 funtov strl.	126	„ 80	„
Napoleondor (20 fr.)	10	„ 06½	„
Cesarski cekini	6	„ —	„
Nemških mark 100	62	„ 30	„

Dné 27. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	116	gld. 15	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93	„ 50	„
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	144	„ 50	„
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160	„ 75	„
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195	„ —	„
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	„ 50	„
Zastavna pisma „ „ „ „ 4½%	101	„ 10	„
Kreditne srečke, 100 gld.	195	„ 75	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	67	„ 75	„

4% srečke dunajske parobrodne družbe	136	gld. —	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	„ 60	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	„ —	„
Salmove srečke, 40 gld.	69	„ —	„
Windischgraezove srečke, 20 gld.	59	„ —	„
Ljubljanske srečke	24	„ —	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	149	„ —	„
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2870	„ —	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102	„ —	„
Papirnih rubeljev 100	131	„ 75	„

Nakup in prodaja
vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.
Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih,** pri izžrebanju najmanjšeza dobitka.
Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba
„MERCUR"
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svèti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Andrej Kalan. Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.